

VAN
TOT
OLIVIER

VANBEYLEN

**MAES
MERCKX**

DE BELGISCHE
TOURPLOEG
1947-1968

**VAN
TOT** **MAES
MERCKX** **DE BELGISCHE
TOURPLOEG
1947-1968**

Olivier Vanbeylen

TOUR

1949

DE CAMPIONISSIMO DEMONSTREERT

BELGIQUE (1949)

Technisch directeur: **Paul Vandeveld**

Verzorgers: **Jef Beeckman, Jan Van den Bosch**

Mecaniciens : **Jules Lowie, Florent Monteyne**

Startnr.	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Prestatie	E11 ^e	E11 ^e	A11 ^e	E4 ^e	34 ^e	A19 ^e	11 ^e	37 ^e	7 ^e	33 ^e	A11 ^e	29 ^e
	Cal lens Norbert ° 22/06/1924	Ghysel inck Roger ° 06/02/1924	Impanis Raymond ° 19/10/1925	Jom aux Léon ° 03/08/1922	Keteleer Désiré 'Dis' ° 13/06/1920	Kint Marcel ° 20/09/1914	Lambre cht Roger ° 01/01/1916	Mathieu Florent ° 15/03/1919	Ockers Stan (Josephus Constant) ° 03/02/1920	Schotte Albéric 'Briek' ° 07/09/1919	Van Dijk Eduard 'Ward' ° 22/03/1918	Van Steenberg en Constant 'Rik' (Constant Hendrik) ° 09/09/1924

Col de l'Izoard, 18 juli 1949.

'Ik ga er vandoor, Gino'.

'Laten we samen eindigen. Ik word er vandaag 35. Je bent sterker, vijf jaar jonger en zal morgen de Tour winnen.'

Met deze korte woordenwisseling werd de machtsoverdracht tussen Fausto Coppi en Gino Bartali bezegeld.

Coppi had zich strikt aan het akkoord gehouden dat hij voor de start van de Tour bereikte met de dubbele Tourwinnaar. De twee zouden mekaar niets in de weg leggen en op gelijke voet aan de wedstrijd beginnen. Na een dramatische start, als gevolg van onder andere een valpartij in de vijfde rit, volgde Coppi na een week al op 37 minuten van Jacques Marinelli, de verrassende leider. Hij sprak van opgeven en bleef enkel in de wedstrijd op aandringen van zijn ploegmaats. Een zege in de tijdrit voor Kübler en Van Steenberg en krikte zijn moreel weer wat op. Net voor de Tourkaravaan de Pyreneeën introk bedroeg zijn achterstand toch nog bijna een halfuur. In de cols toonde hij zich snel de betere van het hele pak. De meeste tegenstand ondervond hij van zijn oude rivaal en landgenoot Bartali. Die laatste stond op de 9de plaats in het algemeen klassement

AIGLONS BELGES (1949)

Technisch directeur: **Sylveer Maes**

Verzorger: **Leon Sonnet**

Mecanicien: **Léo Hubrechtsen**

Commissaris: **Fernand Paul**

67

E4^c

BREUER JEAN
° 14/12/1919

68

21^c

DE MULDER MARCEL
° 29/03/1928

69

5^c

DUPONT MARCEL
° 20/10/1917

70

27^c

GEUS JACQUES
° 22/02/1920

71

43^c

HENDRIKX MARCEL
° 21/04/1925

72

A16^c

VERHAERT JOZEF
° 06/09/1927

Nationale en regionale teams tellen twaalf renners in plaats van tien.

Cadetti en Arendjes worden afgeslankt naar zes renners net als de 'kleinere' naties Zwitserland, Nederland, Luxemburg en Spanje.

wanneer de Alpen opdoemden. Coppi volgde 2 minuten na hem. Het beeld van de Pyreneeën werd snel bevestigd: de Italiaanse tenoren staken erbovenuit. Tussen Cannes en Briançon hadden zij op de Izoard de andere favorieten gelost toen Coppi besloot om solo te gaan. De campionnisimo liet zich echter overtuigen de ritzege aan Bartali te schenken, die ook nog eens de gele trui veroverde. Zoals deze had voorspeld, voerde Coppi de volgende dag een onemanshow op nadat de gele trui lek was gereden in de afdaling van de Petit Saint-Bernard. In eerste instantie hield Coppi de benen stil, maar toen hij op de hoogte werd gebracht dat Bartali in een bocht onderuit was gegaan, zette hij op 40 kilometer van de aankomst alleen door. Als een nationale held werd hij in Aosta ontvangen. Hij won de rit met 5 minuten voorsprong op Bartali en nam het geel over. Zijn eindzege kwam in de overige ritten nooit meer in gevaar. Coppi werd zo de eerste renner die de dubbelslag Giro-Tour lukte in hetzelfde seizoen.

DE TOUR VAN DE BELGEN

WAT ERAAN VOORAFGING

De selectie, die eind mei bekendgemaakt werd, sloeg in als een bom. Na de 'zaak-Ockers' in 1947, werd de aanloop naar de 36ste Tour de France overschaduwd door de niet-selectie van Briek Schotte. Overal in het land, maar uiteraard vooral in West-Vlaanderen, was het ongeloof groot. Hoe konden de selectieheren het maken Briek thuis te laten? Had hij zich in het verleden niet steeds een voorbeeldige ploegmaat getoond? Waren de heren van de BWB vergeten dat zonder een oppermachtige Bartali het jaar voordien, hij in het geel getooid Parijs zou hebben bereikt? Het protest ging zo ver dat de West-Vlaamse afgevaardigde-generaal van het sportcomité, Georges Van de Kerckhove, dreigde geen vergaderingen meer bij te wonen tot Schotte geselecteerd werd. De bond hield aanvankelijk voet bij stuk en voerde aan dat de renner de voorbije weken onvoldoende blijk van conditie had gegeven om een selectie te rechtvaardigen. Om de beslissing kracht bij te zetten verklaarde bondsdokter Plasch dat na onderzoek de regerende wereldkampioen 'vermoeid' bleek. Desalniettemin werd hij als eerste reserve aangeduid. Verder bevatte de selectie de verwachte namen. Met Impanis, Ockers en Lambrecht waren er voldoende potentiële kopmannen. Callens en Van Dijk zouden hen in de cols kunnen bijstaan terwijl Mathieu, Gyselinck, Mathys en Keteleer op het vlakke goed

werk zouden leveren in dienst van de ploeg.

Ouderdomsdeken Marcel Kint kon met al zijn ervaring als ploegkapitein fungeren.

De 'Zwarte Arend' werd de enige Belgische

Een nieuw shirt met hemdskraag
en knopen doet zijn intrede.

renner die voor en na de Tweede Wereldoorlog aan de start van de Tour stond. Hij maakte er geen geheim van enkel verder te koersen omdat hij nog niet kon rentenieren. De oorlog had zijn loopbaan gedwarsboomd en hij had het geld nodig om zijn zoon te laten studeren. Daarnaast leek met Rik Van Steenbergen ritwinst gegarandeerd. Samen met Kint vormde de Antwerpenaar een gevreesd duo op de wielerveden. De veteraan leidde vaak de spurt in voor de jonge klasbak. Als ze dit in de Tour zouden kunnen herhalen, hoopte men zelfs meer dan één keer te juichen. Eigenlijk was de Ronde een verplicht nummer voor Rik I. Hij verloor het wk 1946 in bizarre omstandigheden van een onbekende Zwitser en moest een jaar later in Reims door de hitte opgeven. De BWB selecteerde hem daarom niet in 1948. Rik vreesde alweer naast een ticket voor het wk te grijpen. Manager Jean Van Buggenhout had bij de BWB geïnformeerd hoe Rik een selectie kon afdwingen. Hij kreeg te horen dat een zege in een klassieker

en een goede Ronde van Frankrijk in dienst van de ploeg zijn kansen positief zouden beïnvloeden. Van Steenberghe won de Waalse Pijl in het voorjaar en had zich, volgens plan, ook kandidaat gesteld voor de Ronde van Frankrijk.

De laatste naam op de lijst was die van Léon Jomaux. Een stevige renner die overal uit de voeten kon. Sinds hij voor de ploeg van Gino Bartali uitkwam, was hij ernstiger geworden. Léon stond voordien bekend als een grootsprakerige flapuit. Zo had hij net voor de start van de vorige Ronde als 'Arendje' beweerd dat Robic en Bartali hem in de cols nooit zouden kunnen volgen.

De mediahete rond de niet-selectie van Schotte bleef aanhouden en uiteindelijk plooidde de BWB toch. Lucien Mathys werd het slachtoffer. Op een laatste medisch onderzoek aan het Martelarenplein, bleek hij last te hebben van zweren. Reden genoeg om, acht dagen voor de start, Schotte op te vissen. Het gebrek aan fatsoen van ploegleider Paul Vandeveldde om Mathys het slechte nieuws te melden, stootte de aanwezige journalisten tegen de borst. Met een minachtende 'gij niet' werd hij tussen de aanwezige renners met de vinger gewezen.

Bij de 'Arendjes' was de meest opvallende figuur zonder twijfel Jacques Geus. Als gevolg van tyfus was de Brusselaar op dertienjarige leeftijd zo goed als doof geworden. Ondanks deze aandoening timmerde hij aan een verdienstelijke carrière. De voorbije jaren had hij de reputatie verworven een behoorlijke klimmer te zijn. Met een overwinning in de GP van Wallonië en een tweede plaats in Parijs-Tours kon men hem moeilijk thuislaten. Hoewel. Volgens geruchten zou de Brusselse burgemeester Joseph Vandemeulebroeck persoonlijk zijn tussengekomen bij de BWB om zijn selectie af te dwingen. Critici vreesden dat zijn handicap in een drukke wedstrijd als de Ronde van Frankrijk weleens voor

Boven – Brusselaar Jacques Geus stond met een handicap aan de start van de Tour.

Onder – Marcel Kint was de enige Belg die voor en na de oorlog aan de Tour deelnam.

Marcel De Mulder gold rond 1950 als 's lands grootste belofte in rittenwedstrijden.

gevaarlijke situaties zou zorgen. Anderen vonden dat hij met zijn eenendertig jaar niet in een belofteploeg als de Arendjes paste. Dezelfde kritiek was te horen aan het adres van Marcel Dupont, met zijn tweeëndertig lentes. De selectie van Jean Breuer, die volgens sommigen enkel werd opgenomen omdat hij een Waal was, riep eveneens vragen op. Van ex-mijnwerker Marcel De Mulder werd beweerd dat hij waarschijnlijk het grootste rondetalent was in België. Jos Verhaert had op zijn beurt de reputatie een flinke dosis doorzettingsvermogen te bezitten. De Limburger Marcel Hendrickx was het grote vraagteken binnen het team.

Tot slot telde het peloton ook een Belgische Italiaan in zijn rangen: Pino Cerami uit Charleroi. Hij werd opgenomen in de schoot van de Cadetti. Hoewel hij sinds zijn vijfde in België leefde, had Pino de Belgische nationaliteit nog steeds niet op zak.

Na de tweede plaats van Schotte in 1948 waren de verwachtingen hooggespannen. De meeste hoop was op Ockers en Lambrecht gevestigd, die twaalf maanden eerder hun klasse hadden getoond maar door pech overmand werden. Stan Ockers had de laatste maanden te weinig wedstrijden gereden om in optimale conditie aan de start te staan. Die start had hij trouwens deels gemist.

Op de ploegenvoorstelling kwam hij een uur te laat aan waardoor de fotografen maar elf renners van de A-ploeg op de gevoelige plaat vastlegden. Paul Vandeveldde kon er niet om lachen en gaf de kleine Stan een fikse uitbrander. Deze was allerm minst onder de indruk en bleef onverstoorbaar van zijn kippenbout eten...

**‘Trek het u niet aan, Polle’, zei de
Borgerhoutenaar terwijl hij zijn mond afveegde.
‘Ik zal trachten vroeger dan de rest in Parijs
te zijn. ’** **STAN OCKERS**

Voor het eerst verdedigde Roger Lambrecht de Belgische kleuren. Met ritwinst en een elfde plaats in het eindklassement van de Dauphiné Libéré leek hij klaar voor de opdracht die hem te wachten stond. De revelatie van de vorige Ronde had ook zijn seizoen volledig afgestemd op de Tour.

In het kamp van de Arendjes was Sylveer Maes onder de indruk van Marcel De Mulder, in wie hij een betere versie van Ockers zag. Het klimmertje zou volgens hem in staat moeten zijn in 1951 mee te dingen naar de eindzege. Helaas kwam de renner door een darmparasiet verzwakt aan de start.

Het Italiaanse koningskoppel Coppi-Bartali vertrok als torenhoog favoriet. Toch was Raymond Impanis van mening dat een Belg de Tour kon winnen mits deze een tiental minuten kon uitlopen in de vlakke ritten. Om die reden moesten de Belgen vanaf de eerste dagen een aanvallende koers rijden, luidde het. Hij hoopte dat de ploeg in zijn dienst zou rijden, wat volgens de Brabander de vorige jaren te weinig het geval was geweest. Raymond wees er ook op mentaal sterker te zijn geworden.

‘ Ik kan nu beter afzien dan voorheen, misschien omdat ik nu aan het hoofd sta van een huisgezin met drie kinderen en dat er geld in ’t bakske moet komen. Ge kunt ervan verzekerd zijn dat ik me zal verdedigen zoals het voorheen nooit het geval was. ’

RAYMOND IMPANIS

HET VERLOOP

De Tour was nog niet van start gegaan of Paul Vandeveldde moest het bij de Belgische renners en pers al ontgelden. De eigenwijze technische leider weigerde de witte jeep die de organisatie hem aanbood. Die kon twee fietsen vervoeren en maakte het voor de mecaniciens aan boord gemakkelijker om te werken. Toch verkoos Vandeveldde zijn eigen gesloten wagen. De eerste rit bracht de Tourkaravaan naar Reims. De regionaal Dussault won na een lange solo. In de finale had een groepje zich van het peloton afgescheiden onder wie Roger Lambrecht en Leon Jomiaux. Laatstgenoemde won de spurt voor de tweede plaats. Sommige Belgen hadden het onderweg moeilijk gehad op de heuvels van de Champagne. Die vielen zwaarder uit dan verwacht waardoor velen zich met een te groot verzet naar boven moesten hijsen. Het was een bleke Marcel Kint die de finish overschreed. De Franse keuken beviel hem niet. Zijn maag had de hele

Roger Lambrecht wint in Brussel.

dag opgespeeld. Marcel De Mulder had ondanks een lintworm goed stand weten te houden.

De volgende dag stonden zeer gemotiveerde Belgen en Arendjes aan de start. De aankomst van de tweede rit lag namelijk in Brussel. Marcel De Mulder was wellicht een tikkeltje té enthousiast. De Tourdebutant had zich op bijna 200 kilometer van de Belgische hoofdstad alleen in een roekeloze aanval gestort. Een groep bestaande uit Brulé, Jomaux, Caput en Marinelli ging op en over de overmoedige Marcel die ver in de achtergrond verzeilde. Na 220 kilometer sprong een gezelschap met Lambrecht en Ockers weg op de helling van Perwez. Zij dichtten de kloof met de kopgroep en in de finale bleven slechts twee renners over: Marinelli en Lambrecht. In het Heizelstadion klopte de Bruggeling de Fransman gemakkelijk in de spurt en pakte de gele trui. Onderweg had Stan Ockers de man met de hamer ontmoet. Gelukkig kon hij zich tijdig herpakken en de schade beperken. Na de aankomst waren de Belgen niet te spreken over hun materiaal. Mathieu, Verhaert en Breuer hadden heel wat mechanische problemen gekend. Bij sommigen waren de remblokken zelfs omgekeerd gemonteerd. De overwinning van Lambrecht maakte natuurlijk wel veel goed. Ook in de derde rit was het prijs voor de Belgische ploeg.

Drie renners hadden zich losgerukt uit het peloton: Mathieu, Callens en Marcellak.

In de spurt haalde Norbert Callens het in Boulogne-sur-Mer voor de Fransman en nam het geel van ploegmaat Lambrecht over. Hoewel, die gele trui heeft Norbert nooit gedragen. Omdat de vrachtwagen met de officiële truien de Franse havenstad niet had bereikt, moest een noodoplossing worden bedacht. Albert Van Laethem was de redder in nood. De reporter van de Franstalige krant *Les Sports*, droeg toevallig een gele trui. Snel werd de nieuwe nummer één met dit geïmproviseerde leidersplunje uitgedost.

De volgende dag waren de officiële truien nog steeds niet aangekomen, vertelde Norbert later. Hij besloot dan maar in zijn nationale trui te starten. Jacques Goddet wou hem daarvoor zelfs nog een boete van 300 frank opleggen! *Les Sports* vertelde een andere versie van de feiten. Volgens de reporter ter plaatse waren de Belgische verzorgers 's morgens te laat opgestaan. Toen ze zich naar de vrachtwagen met de officiële truien begaven, bleek die al vertrokken. Deze derde rit was over de hele lijn een succes voor de Belgische ploeg. Naast Callens telde het team nog vier andere renners in de top 6 van het klassement met Lambrecht, Ockers, Van Steenbergen en Jomaux. De A-ploeg voerde bijgevolg ook het landenklassement aan. Bij de Arendjes verliep de wedstrijd een pak minder vlot. De Mulder was nog steeds ziek en een geërgerde Hendrickx klaagde dat niemand hem had opgewacht na pech. Om dergelijke situaties te

Pierre Mathieu wordt de eerste Tourdokter. Hij volgt de Rondes van 1949, 1950 en 1951.

vermijden, besloot Sylveer Maes om zijn zestal op te splitsen in drie tandems. Dupont en Geus kregen, omwille van hun positie in het klassement, extra ondersteuning. Indien een van beiden pech zou kennen, werd van de vier anderen verwacht dat ze hen zouden bijstaan.

De communicatie tussen de hardhorige Geus en zijn ploegleider verliep aanvankelijk moeilijk. De Brusselaar zat naar de zin van Maes te vaak in de laatste gelederen van het peloton. De West-Vlaming riep hem toe vooraan plaats te nemen, maar Geus hoorde hem niet. Hij nam dan maar een hamer in de hand die hij dreigend in de richting van de renner zwaai-de. Het signaal voor de 'krullebol' dat hij zich naar voren moest reppen...

In de vierde rit verloor de Belgische ploeg alles waarvoor ze gedurende de drie ritten zo hard voor gevochten had. Een kopgroep van zestien renners liet het peloton in de steek. Roger Lambrecht, de nummer twee van het klassement, was als enig Belg van de partij. Wanneer hij lek reed op het moment dat Vandeveldde zijn ploegmaats in het peloton bevoorraadde,

liep de Belgische team achter de feiten aan. Roger verloor met het vervangen van zijn tube bijna 2 minuten en zou de kopgroep nooit meer terugzien. Vandevelde was bij de bevoorradings 20 minuten blijven staan om de achteropgeraakte Léon Jomau op te wachten... Enkele renners maakten vanuit het peloton de oversteek tot bij Lambrecht. Onder hen nog steeds geen Belgen. Heel wat renners van Vandevelde hadden met mechanische pech af te rekenen. Hierdoor werd de ene helft van de ploeg tot een helse achtervolging gedwongen terwijl de andere in het peloton niets ondernam om de achtergebleven ploegmaats terug te laten aansluiten. Jomau en Breuer kwamen net als Pino Cerami buiten tijd aan en werden uit de wedstrijd gezet. Bij aankomst in Rouen moest Callens, na amper een dag, zijn leidersplaats aan de regionaal Marinelli afstaan. Hierdoor werd Norbert de enige leider in de Ronde van Frankrijk die nooit de gele leiderstrui droeg sinds zijn invoering in 1919. Binnen de Belgische ploeg vielen harde woorden. Stan Ockers stak zijn ontevredenheid niet onder stoelen of banken. De Belgen die voor de vierde rit alles onder controle hadden, waren zelf verantwoordelijk voor dit fiasco, meende hij. Pech had natuurlijk een rol gespeeld, maar toen was het kwaad al geschied. Hij kon niet begrijpen dat de Belgen geen georganiseerde achtervolging hadden opgezet. Eerste Belg in het klassement werd Lambrecht op een vierde plaats met bijna 10 minuten achterstand op de kleine Jacques Marinelli.

De volgende etappe bracht geen beterschap. De sfeer in de ploeg was slecht en de Belgen lieten een kopgroep van vijf met daarbij de gele trui en Marcel Dupont weggrijden. De vlucht hield stand tot aan de aankomst waar het Arendje laatste werd in de spurt. Het was een lastige rit geworden waarin de favorieten elkaar bestookten in de achtergrond. Fausto Coppi was hiervan het voornaamste slachtoffer. Hij bereikte Saint-Malo met bijna een kwartier achterstand op zijn belangrijkste concurrenten. Een zieke Van Steenberghe werd ook verteruggeslagen. Stan Ockers had zich wél weten te handhaven. Hij werd 8ste in het gezelschap van onder andere Bartali, Camellini en Robic op 'maar' vijfeneenhalve minuut van ritwinnaar Kübler. In het klassement krom Stan naar de zevende stek. 'Arendje' Dupont stond nog drie plaatsen hoger en was zo de eerste Belg in het klassement.

Pino Cerami, in dienst van de Cadetti, in gesprek met gele trui Lambrecht.

Het geluk leek even weer het Belgische kamp te kiezen in de 6de rit naar Les Sables-D'Olonne. De Belgen lagen mee aan de basis van een groot offensief waarvan de Franse ploeg het grootste slachtoffer werd. Ook gele trui Marinelli raakte in moeilijkheden. Net nu de Belgen een gouden zaak deden voor het individuele en landenklassement, kwam Stan Ockers ten val. Hij was met zijn wiel in een tramspoor gesukkeld en de Belgische kopman hield er een kapotte vork, een gekloofde wenkbrauw en

Het landenklassement wordt door Martini gesponsord, de bergprijs door Vittelloise.

een gebroken pink aan over. Om hem niet in moeilijkheden te brengen, minderden zijn ploegmaats vaart waardoor de Fransen weer aansloten. Ondanks de pijn vond de Antwerpenaar in volle finale van de rit nog

de kracht om een tegenaanval in te zetten achter de ontsnapte Deledda. Voor ritwinst kwam de Belg te laat, maar hij kaapte wel de halve minuut bonificatie weg. Raymond Impanis was jaren later nog steeds bitter over die rit. Hij zat toen samen met Keteleer in de eerste groep en kreeg van Vandeveldde het bevel Ockers op te wachten. *'Zijn pink was zogezegd gebroken maar dat kon niet. Hiermee kon men geen Tour (met het gebergte nog in het verschiet) uitrijden. Het belette hem niet om de martelaar uit te hangen en er veel publiciteit mee te vergaren'*, verklaarde de Brabander. In Les Sables was er een rustdag voorzien alvorens de tijdrit van 92 kilometer naar La Rochelle aan te snijden. Dupont was met zijn vierde plaats nog steeds de best geplaatste Belg op meer dan 16 minuten van leider Marinelli, de Tourrevelatie 1949. Ockers stond twee plaatsen lager op bijna 20 minuten. Het ontbrak de Antwerpenaar niet aan zelfvertrouwen. Hij hoopte in de tijdrit 3 minuten uit te lopen op Bartali. Karel Van Wijnendaele voorspelde dan weer dat Marinelli de zware inspanningen van de voorbije dagen zou bekopen. *'Indien hij na de tijdrit zijn gele trui nog zou bewaren begrijp ik er niets meer van'*, beweerde Karel. Het zou anders uitdraaien... De Italianen waren met de zege van Coppi en zes Azzurri bij de eerste acht, de grote winnaars van de dag. De kleine Marinelli verbaasde vriend en vijand door de gele trui vast te houden met een bonus van 8 minuten op Ferdi Kübler. Met uitzondering van Van Steenberghe (3de) en Gyselinck (11de), presteerden de Belgen ver onder de verwachtingen. Ockers eindigde pas 28ste op 8 minuten van de ritwinnaar en op meer dan 5 van Bartali! Hij had naar eigen zeggen veel hinder ondervonden van zijn gehavende linkerpink, doordat zijn verband tijdens de wedstrijd was losgekomen. Lambrecht, de winnaar van de laatste tijdrit in de Tour, had geen verklaring voor zijn slechte prestatie. Tijdens de rit had hij een goed gevoel, maar misschien had het bochtige parcours niet in zijn voordeel gespeeld. Hij eindigde als 24ste op meer dan 7 minuten. Impanis, Schotte en Mathieu klaagden dat zij het verkeerde verzet hadden gekozen. Ray

eindigde als 30ste, 2 seconden na Ockers. In het klassement behielden Dupont en Ockers hun vierde en zesde plaats maar de Italianen kwamen gevaarlijk opzetten.

De rit naar Bordeaux zag een strijd tussen negen renners op de plaatselijke wielerpiste. Onder hen twee Belgen: Impanis en... Van Steenberg. De overwinning kon de koningsblauwen niet ontsnappen. Met de Brabander als gangmaker en Van Steenberg als afwerker twijfelde niemand aan een derde Belgische etappezege. Toch liep het fout. De onklopbaar gewaande Antwerpenaar moest Guy Lapébie laten voorgaan. Onmiddellijk na de aankomst werd gespeculeerd over een mogelijk akkoord tussen de Fransman en de Belg. Beiden kenden elkaar uit het zesdaagsencircuit en op 20 kilometer van de aankomst werden ze op een gezellig babbeltje betrapt... Rik ontkende en hield vol dat hij zich verkeken had op de finish. Toen de renners de piste opdraaiden, dacht hij dat er een halve ronde moest afgelegd worden. Hij was ervan overtuigd de spurt gewonnen te hebben toen de Fransman daarna toch nog doortrok. Hij volgde in de veronderstelling dat er nog een volledige ronde moest gefietst worden. Helaas lag de eindstreep een halve ronde verder en werd hij dus tweede...

De 9de rit naar San Sebastian leverde de Belgen een nieuwe tweede plaats op. Ockers moest in een spurt met vijf zijn meerdere erkennen in de snelle Louis Caput. Hij en Marcel Dupont hielden aan hun vlucht een tijdwinst van 4 minuten over op de grote favorieten. Zo hadden ze allebei een groot deel van het tijdverlies, opgelopen in de tijdrit, goedge maakt. Dupont klom naar de derde en Ockers naar de vierde plaats in de stand. De nacht in het Spaanse hotel beviel Stanneman slecht. Hij deed geen oog dicht en ditmaal lag het niet aan zijn gehavende pink maar aan een bed vol luizen!

**Bovenop de cols werden
volgende bonificaties voorzien:**
**Iste categorie (1 minuut &
30 seconden voor de eerste
twee), 2de categorie (40
& 20 seconden voor de
eerste twee), 3de categorie
(20 seconden voor de eerste).**

De 10de rit, van San Sebastian naar Pau, bracht heel wat spektakel. Kort na de start lieten Diot, Gauthier, Biagioni, Corrieri, Fachleitner, Magni en Impanis het peloton in de steek. Onderweg moesten Corrieri, Gauthier en Diot door pech hun vluchtgezellen laten gaan. De vier overgebleven renners zouden niet enkel voorop blijven, maar kwamen ook 20 minuten voor het peloton in Pau toe. Magni, de kale Italiaan, won de spurt voor Impanis. In het peloton konden de Belgen moeilijk de achtervolging inzetten nadat zowel Lambrecht als Dupont door een val op achtervolgen waren aangewezen. Magni nam de leiding in het klassement terwijl Impanis zich tussen Dupont en Ockers op een zesde plaats nestelde.

Van Steenberghe en Impanis in de beslissende vlucht op weg naar Bordeaux.

In Pau mochten de renners een dag op krachten komen voor de Pyreneeën in te trekken. Ockers voelde zich goed, maar was bezorgd over hoe de afdalingen met zijn gebroken pink zouden verlopen. Lambrecht verklaarde last te ondervinden van zijn valpartij maar beloofde dezelfde moed aan de dag te leggen als zijn ploegmaat Ockers. Impanis was heel blij met zijn spectaculaire sprong in het klassement en hoopte net op tijd in topconditie te zijn.

Paul Vandevelde besliste om met zijn wagen achter Ockers plaats te nemen. Zijn handicap beleet hem om zelf een tube te vervangen. De wagen vervoerde ook de persoonlijke reservefiets van Stan. Andere fietsen waren voor de sinjoor te groot.

De eerste bergrit naar Luchon werd een klein drama voor de Belgische formatie. Dupont en Ockers slaagden erin hun plaats in het klassement te verdedigen. Maar in de cols konden ze duidelijk niets inbrengen tegen renners als Coppi, Bartali of

Robic. Een derde plaats leek toen al het hoogst haalbare voor de Antwerpenaar. In tropische temperaturen had Jean Robic dan wel de loodzware rit over de Aubisque, Tourmalet, Aspin en Peyresourde gewonnen, maar enkel pech had Coppi die dag van de zege gehouden. In de achtergrond was het bijltjesdag voor de Belgische ploeg. Impanis en Van Dijk staptten uit de wedstrijd nadat ze bij de eerste geloste renners werden gemeld op de Aubisque. Gyselinck kwam buiten tijd aan net als het duo Callens en Mathieu. De West-Vlaming en de Waal hadden trouwens een mooi staaltje van kameraadschap laten zien.

Norbert Callens was net als de rest van het team heel erg ziek, zwalpte over de weg en dacht aan opgeven. Plots zag hij Mathieu langs de kant van de weg staan. De Waal had hem opgewacht nadat hij materiaalpech had gekend. Florent ontfermde zich over zijn onfortuinlijke ploegmaat. Hij moedigde hem voortdurend aan, gaf hem te drinken en nu en dan een zetje. Op die manier overleefde de West-Vlaming de Tourmalet en de Aspin. Nadat hij op de Peyresourde langzamerhand was hersteld, konden beide mannen elkaar aflossen. Net toen ze hoopten binnen de toegestane tijdslimiet de aankomst te bereiken, brak Mathieu zijn wiel. De West-Vlaming wou zijn beschermengel niet in de steek laten en hielp hem om een noodreparatie uit te voeren. Met de moed der wanhoop zetten ze hun weg verder maar kwamen buiten tijd in Luchon aan. 's Avonds maakte de jury

bekend dat Mathieu opgevist werd maar Callens niet. De Waal kon door de herhaaldelijke mechanische problemen meer verzachtende omstandigheden inroepen.

Het falen van de Belgische ploeg zou het gevolg zijn geweest van een voedselvergiftiging waarvan enkel Lambrecht en Ockers gespaard bleven. De zieke' waren 's morgens aan de start verschenen zonder te hebben ontbeten. Voor renners met lege magen kent het hooggebergte geen genade... Lambrecht, die nog niet helemaal de oude was sinds zijn val, kon toch een 19de plaats in de rituitslag uit de brand te slepen. In het landenklassement tuimelde België van de tweede naar de zesde plaats. Dat was twee plaatsen beter dan de Arendjes, waarvan de kopmannen de eerste cols goed verteerd hadden. Dupont eindigde als vijftiende en had de schade na een zeer actieve eerste Tourhelft goed beperkt. Hij bleef ook niet van pech gespaard. Nadat zijn versnellingsapparaat in zijn wiel was gedraaid in de afdaling van de Aubisque volgde het ene technische probleem na het andere. Dat hij zijn vijfde plaats kon vasthouden en zelfs zijn achterstand op de gele trui kon terugbrengen tot 12 minuten was een hele prestatie. Maes beweerde zelfs dat hij zonder pech, tweede in het klassement gestaan zou hebben. Het was echter Marcel De Mulder die het meest over de tongen ging. De belofte kwam als achtste en eerste Belg boven op de top van de Aubisque. Zijn 22ste plaats in Luchon was vooral te wijten aan zijn beperkte dalerskwaliteiten. Ook Geus, Verhaert en Hendrickx hadden hun mannetje weten te staan. Dat de Arendjes in tegenstelling tot de renners van de Belgische nationale ploeg gezond waren gebleven was geen toeval volgens ex-tourrenner Lucien Vlaeminck. Tijdens de rustdag is het voor renners heel moeilijk om te weerstaan aan de verleiding van fruit en roomijs. Sylveer Maes had zelf als renner gezien hoe ziek een renner kon worden van het eten ervan. Lucien was ervan overtuigd dat hier de oorzaak lag van het collectieve falen van de A-ploeg en dat Sylveer zijn renners ervoor had behoed.

De volgende dag stond een vlakke rit op het menu van Luchon naar Toulouse. Na een snelle start als gevolg van enkele Italiaanse schermutelingen, kwam de rust terug in het peloton. De renners hadden zichtbaar geen haast. De zware inspanningen van de vorige dag zaten nog in de benen. Dat speelde de Belgische ploeg, die aanstuurde op een groepsspurt in functie van Van Steenbergen, volledig in de kaart. In de laatste 35 kilometer werden enkele aanvallen gelanceerd, maar de Belgen hielden alles onder controle. Zeventien kilometer voor Toulouse slaagden dertien renners er toch in zich af te sonderen. In de kopgroep was met Hendrickx, Keteleer, Kint, Schotte en Van Steenbergen de halve Belgische ploeg vertegenwoordigd. Rik werd in een zetel naar de finish geloodst. Marcel Kint zette de spurt in op 500 meter van de streep met zijn pistepartner in het

wiel, die het vakkundig afwerkte. Met een tweede plaats maakte de Zwarte Adelaar de Belgische triomf compleet.

Tussen Toulouse en Nîmes maakten Lambrecht en Dupont deel uit van een beslissende vlucht van zeven. De groep werd herleid tot vijf toen Levêque en Muller wegvielen door pech. Emile Idée toonde zich aan de meet sneller dan de twee Belgen. Dankzij deze onderneming steeg Dupont een plaats in het klassement naar stek vier. Roger Lambrecht was ontgoocheld. In de wetenschap dat Teisseire en Idée sneller waren aan de meet, besloot hij in de laatste kilometer een verschroeiend tempo op te leggen. Zijn plan leek te zullen werken want voor het aansnijden van de laatste rechte lijn had hij vijf lengtes genomen op Idée. Helaas miste de Bruggeling zijn bocht waardoor de Fransman terug aan zijn wiel kwam. Na afloop van de etappe ontstond er ophef rond Stan Ockers. Toen de leiders het stadion binnenreden werd een koord gespannen om de kopgroep van de achterblijvende renners te scheiden. De kleine Antwerpeenaar dook onder het koord en spurte mee voor de ritzege! Sylveer Maes en zijn collega van de Cadetti legden een klacht neer tegen de Belg. Stan kreeg van de jury een boete van 500 FF opgelegd. Onderweg had een zieke Dis Keteleer de rol moeten lossen in het peloton en telde tot 2 1/2 minuut

Marcel Kint (links) en Stan Ockers (rechts) ontspannen voor de start.

achterstand. Paul Vandeveldde wou het risico niet lopen nog meer renners te verliezen en liet hem aan zijn lot over. Op eigen initiatief lieten zijn ploegmaats zich afzakken en brachten hem terug in het peloton.

In de 14de etappe naar Marseille speelden de Belgen niet mee voor de zege.

Toch was het een rit die Jules Lowie niet gauw zou vergeten. Die ochtend had de mecaniciens van de Belgische ploeg zich overslapen. Toen hij ontwaakte, stelde hij tot zijn ontsteltenis vast dat de hele karavaan al vertrokken was.

Voor de ex-renner zat er niets anders op dan met de fiets de achtervolging in te zetten. Na een jacht van 15 kilometer kon hij het peloton bijbenen. Een bewijs dat het nog goed zat met de fysieke paraatheid van de winnaar van Parijs-Nice uit 1938! In deze snikhete etappe stond Van Steenbergen op de rand van de opgave. Enthousiaste toeschouwers hadden water over hem gegoten. Toen het peloton in de schaduw van een bos reed, kreeg hij het koud en werd ziek. Koortsig reed hij Marseille binnen en verklaarde dankbaar te zijn voor de steun die hij van Keteleer had gekregen. De Brusselaar was na zijn calvarietocht in de vorige rit weer helemaal de oude en had Rik terug in het peloton gebracht.

De 15de rit zorgde voor een nieuw Belgisch succes. Op weg naar Cannes zonderden acht renners zich af. Onder hen ook Lambrecht en Keteleer. Aanvankelijk was Dis de enige Belg aan het front en probeerde hij daarom de vlucht te neutraliseren. Toen Roger Lambrecht counterde en alleen een kloof van meer dan 2 minuten overbrugde, deden de Belgen hun deel van het werk. Op de col de l'Esterel moest Keteleer passen

Artikel 41, dat het jaar voordien werd ingevoerd, wordt definitief geschrapt.

terwijl Lambrecht met een leegloper zat waardoor hij zich moest beperken tot volgen. In de finale van de rit kon de Brusselaar weer aansluiten en in de spurt was hij veruit de snelste. De kopgroep had meer dan 10 minuten voorsprong uitgebouwd op het peloton. Hierdoor rukte Lambrecht op van de dertiende naar de vijfde plaats, op minder dan 10 minuten van leider Magni. Na zijn ziekte en de fysieke ongemakken veroorzaakt door een val in de rit naar San Sebastian, was Lambrecht weer de oude.

De Belgen bezetten de vierde, vijfde en zevende plaats in het algemeen klassement. In België zagen ze de Tour plots door een gele bril. Opnieuw zou het hooggebergte de Belgische hoop aan diggelen slaan...

De eerste Alpenrit van Cannes naar Briançon werd volledig door de Italiaanse *squadra* gedomineerd. Lambrecht, die een dag eerder zo'n mooie remonte had gemaakt in het klassement en zelf weer ambitieus klonk, verloor een halfuur. Pech had hierin een groot aandeel. Driemaal kreeg hij met een lekke tube af te rekenen. Na de tweede geraakte hij zo

ontmoedigd dat hij niet meer aandrong. Op de col d'Allos reed Ockers met de besten mee tot aan de top. Ook boven op de Vars vertoefde hij in het gezelschap van de favorieten. Daarna liep het fout. In de afdaling reed hij lek en toen hij zich later van de top van de Izoard naar beneden stortte richting Briançon, kwam hij ten val. In de laatste vlakke kilometers ging hij op en over Lazarides en kreeg Robic in het vizier. Een nieuwe

lekkende band strooide weeral roet in het eten.

Met zijn gehavende hand kon hij onmogelijk zijn tube vervangen en de wagon van Paul Vandeveldde was nergens te bespeu-

Voor het eerst is er een
ritaankomst in Spanje.

ren. Gelukkig stak Alban Colignon Junior, een reporter van *Les Sports*, een handje toe. Ockers kon een dikke minuut later zijn weg verderzetten. Ondanks deze tegenslag legde hij beslag op een verdienstelijke vijfde plaats in de rituitslag. Dit werd ook zijn plaats in het klassement, waardoor de Antwerpenaar de beste Belg werd. Het ontbrak de A-ploeg aan een derde man om mee te dingen voor het landenklassement. Raymond Impanis was, volgens zijn ploegmaats en Vandeveldde, de grote schuldige. Zij verweten hem een gebrek aan doorzettingsvermogen. Na de Tour zou dokter Truyts dit tegenspreken. Volgens hem was de opgave van Impanis onvermijdelijk. Naast een darmontsteking had de renner ook een spierscheur achter de knie opgelopen.

Maes kon tevreden zijn over zijn Arendjes. Marcel De Mulder had de volgers opnieuw verbaasd met zijn uitzonderlijke klimmerskwaliteiten, maar had aan afdalingen nog steeds een broertje dood. De jonge renner had zich volledig weggecijferd in dienst van kopman Marcel Dupont. Nadat die was lek gereden, stond hij hem zijn wiel af. De Waal kwam minder uit de verf dan in de Pyreneeën, maar had ook de hele rit problemen gekend met zijn versnellingsapparaat. In het klassement viel hij terug naar de zevende plaats.

De volgende dag wachtte de renners opnieuw een loodzware opdracht. Het peloton moest in barre weersomstandigheden over de Mont Genève, de Mont Cenis, de Iseran en Petit Saint-Bernard. Coppi overvleugelde er de concurrentie en nam op eigen bodem definitief de gele trui van Bartali over. Ook al was het een gevecht voor de ereplaatsen, de Belgen lieten zich niet kennen. Het was zelfs Marcel Dupont die als eerste ten aanval trok op de laatste col van de dag. De Waal sprong op de Petit Saint-Bernard weg uit een kopgroep van twaalf renners met alle favorieten. Algauw kreeg hij het gezelschap van Fausto Coppi *himself*. Toen de voorsprong van beide renners een vijftigtal meter bedroeg, sprong Bartali naar de koplopers. Helaas verdween Dupont uit het leiderstrio na een lekkende band. De campionissimi zouden niet meer bijgehaald worden. Achter de twee tenoren toonde De Mulder zich de sterkste. Vooraf was met Dupont en

Marcel Dupont beëindigde de Tour 49 als eerste Belg.

ploegleider Maes afgesproken dat 'de kleine' zijn eigen wedstrijd mocht rijden zonder zich om zijn kopman te bekommeren. Op de laatste col kwam hij als derde boven, met een voorsprong van 45 seconden op Marinelli en bijna 4 minuten op een groepje met Ockers en Dupont. Alweer zorgden zijn gebrekkige dalerskwaliteiten voor een minder goede uitslag aan de streep in Aosta. Hij werd bijgehaald door de groep met de twee andere Belgen en eindigde zesde. In de breedte deden Belgen en Arendjes het opvallend goed met Ockers (4de), De Mulder (6de), Dupont (7de), Geus (12de), Mathieu (13de) en Lambrecht (20ste).

Na aankomst stelde men vast dat Jacques Geus aan een mogelijk drama was ontsnapt. De Brusselaar voelde al op 200 kilometer van de aankomst dat er iets aan zijn fiets scheelde. Eenmaal over de finish bleek zijn vork gebroken te zijn!

Marcel Hendrickx had een erg zware dag achter de rug. De inspanningen van de vorige rit waren nog niet verteerd en al bij de eerste beklimming werd hij definitief achtergelaten. Hij kwam buiten tijd aan, maar omdat wegtrekkende supporters het Arendje duidelijk hadden gehinderd, werd hij door de jury opgevest. Volgens Keteleer en Schotte lagen de plaatsen in het klassement zo goed als vast. Renners uit de top van het klassement kregen van de sterke Italianen geen vrijheid meer, klonk het. De Belgische A-ploeg had nog de ambitie om met Rik Van Steenbergen voor ritwinst te gaan in Colmar. Dit plan moest snel worden opgeborgen toen hij ten val kwam en twee keer lek reed. De Kempenzoon had zijn terugkeer in het peloton te danken aan de toewijding van wereldkampioen Schotte en Keteleer. Eenmaal terug in Frankrijk werden de Italianen door een deel van het Franse publiek getrakteerd op scheldtirades en stenen. Een wraakactie, nadat bekend werd dat de Italiaanse tifosi zich ook niet bepaald sportief hadden gedragen tegenover de Franse renners. Paul Vandevelde, die net achter de wagen van de Italianen reed, was een bevoorrechte getuige van de aanvallen. Daarbij hadden sommige heethoofden zich blijkbaar van wagen vergist want de Belgische ploegleider kreeg prompt een emmer olie in het gezicht! In Zwitserland werd vete-raan Marcel Kint tot opgave gedwongen. Sinds Cannes was zijn Tour door twee zweren aan het zitvlak een lijdensweg geworden. Ondanks de hevige pijn was hij erin geslaagd de Alpen te overwinnen. De rustdag in Aosta bracht geen soelaas en 25 kilometer na de start in Lausanne verliet de Zwarte Arend voorgoed de Tour.

In de tijddrit van Colmar naar Nancy, gereden over 137 kilometer, zette Fausto Coppi zijn suprematie in de verf. Roger Lambrecht was heel sterk vertrokken en had aan de top van de enige beklimming van de dag de tweede tijd laten noteren. De ongelukkige Bruggeling reed later twee keer lek waardoor hij slechts als elfde eindigde. Voor Stan Ockers, die

de ambitie had de derde plaats van Marinelli te veroveren, werd het een teleurstelling. Een ongestelde maag en buikloop gooiden roet in het eten. Hij zakte in de tweede helft van de rit in elkaar, verloor 25 minuten en viel in het klassement terug naar plaats zeven. Arendje Marcel Dupont werd zo eerste Belg in de rit én het klassement. Ondanks een verlies van bijna 14 minuten op de Italiaanse superkampioen, steeg de Waal naar de vijfde plaats. Onderweg had hij maar liefst vijf renners ingelopen onder wie zijn ploegmaat Geus. Het meesterschap van Coppi was zo groot dat zes renners buiten tijd toekwamen. Onder hen ook Rik Van Steenbergen en Dis Keteleer. De jury besloot echter alle renners op te vissen. Enerzijds door de ongelooflijke prestatie van Coppi, anderzijds omdat het om de voorlaatste etappe ging.

De laatste rit was een slordige 340 kilometer lang en bracht de renners van Nancy naar Parijs. Ondanks aanvalspogingen van onder meer Van Steenbergen, Coppi, Marinelli, Bartali en Lambrecht eindigde de etappe op een massaspurt op de piste van het Prinsenspark. Daarin toonde Van Steenbergen zich de snelste voor Ockers, die de spurt voor zijn ploegmaat had aangetrokken. Stanneman hield aan de Ronde toch een troostprijs

Van Steenbergen draait de piste van het Prinsenspark op en zal de massaspurt winnen.

Gele trui Lambrecht (rechts) poseert voor de fotografen met favoriet Fausto Coppi.

Coppi rijdt een ereronde in het Prinsenpark.

over. Hij won het puntenklassement voor Van Steenberghe, wat hen respectievelijk 40.000 en 20.000 FF opbracht.

De meeste kenners waren het erover eens dat de Tour van 1949 voor de Belgen de verwachtingen niet had ingelost. In vergelijking met de vorige editie was er geen vooruitgang op te merken, integendeel. Schotte kende een zeer moeilijke Ronde maar toonde wel doorzettingsvermogen.

De grootste ontgoocheling was Impanis. De perceptie was dat het de Brabander aan karakter ontbrak. Er werd hem ook verweten 's winters te veel op ongezonde pistes te rijden tot in de nachtelijke uren.

Bovendien werd hem een gebrek aan eerbied en verantwoordelijkheidszin aangewreven. Enkel De Mulder en Ockers kregen een positief rapport. De BWB en technisch directeur Paul Vandeveldde moesten het tot slot ook ontgelden. Het sportcomité had de jeugd geen kans gegeven en te veel mogelijke kopmannen geselecteerd.

20 juli 1969. Na dertig jaar zien de Belgische fans met Eddy Merckx eindelijk weer een landgenoot triomferen in de Ronde van Frankrijk. In de voorgaande decennia werd de Tour niet in merkenploegen maar in nationale selecties betwist. De Belgische renners – die toen een stevige reputatie in het eendagswerk genoten – visten in *La Grande Boucle* steeds achter het net. Hoe was dat mogelijk? Op welke manier werd de selectie samengesteld? Wat speelde er zich achter de schermen af? Hoe zag het leven van een Tourrenner er in die tijd uit?

Aan de hand van boeiende getuigenissen van renners en diepgravend onderzoek ontrafelt de auteur de mechanismen die de winstkansen in de Tour hebben beïnvloed.

Met gedetailleerde prestaties van alle Belgen, nooit eerder uitgegeven verhalen, sappige anekdotes, unieke foto's en memorabilia. Een must-read voor elke wielersliefhebber!

OLIVIER VANBEYLEN is master in de geschiedenis en leerkracht in Anderlecht.

Naast de geschiedenis van Frankrijk is sport steeds zijn grote passie geweest. Met dit boek kon hij beide combineren.